

ZESPÓŁ HISTORYCZNY przy Legnickiej Kurii Biskupiej

Do zbadania i rozpoznania męczeńskiej śmierci księcia Henryka Pobożnego oraz heroiczności cnót jego czcigodnej małżonki księżnej Anny, jak również otaczającego ich kultu.

ŚWIADECTWO

Z wielką radością, my i nasza rodzina, przyjęliśmy decyzję J.E. Ks. Bp. Stefana Cichego o powołaniu Zespołu Historycznego w celu zbadania i przygotowania opinii o świętości księcia Henryka II syna św. Jadwigi Śląskiej i jego żony Anny. Decyzja Biskupa Legnickiego daje nie tylko przyzwolenie na prace badawcze dla powołanego zespołu, ale także nadzieję na wyniesienie na ołtarze Syna Piastowskiej Ziemi – księcia Henryka II za jego wielki czyn: za obronę chrześcijańskiej Europy przed hordą mongolską, za oddanie swojego życia za to, aby Lud Boży i Kościół dalej tu istniał.

Matka Henryka św. Jadwiga, przed bitwą radziła swojemu synowi, by poczekał na wojska króla czeskiego Wacława, stojącego dwa dni marszu od wojsk zgromadzonych pod Legnicą. Według legendy Henryk miał jej odpowiedzieć: *Kochana pani matko, nie mogę dłużej zwlekać, albowiem zbyt wielkie są jęki biednego ludu: dlatego muszę walczyć i wystawić swoje życie, aż po śmierć za wiarę chrześcijańską*¹. Poddając analizie wypowiedź księcia widzimy, że książę Henryk doskonale zdawał sobie sprawę z niebezpieczeństwa jakie grozi jemu, jego wojsku, a przede wszystkim jego wiernemu ludowi przy podjęciu walki z hordą mongolską. Z pewnością wiedział o dwóch klęskach zadanych Polakom² w marszu Tatarów na zachód Europy, którzy niszczyli wszystko na swojej drodze. Jednak, jako władca ludu, jako rycerz chrześcijański, stanął do śmiertelnego boju i zginął. Winniśmy mu oddać hołd za jego heroiczną obronę naszej wiary chrześcijańskiej.

Kult św. Jadwigi Śląskiej i jej rodziny, obok św. Franciszka z Asyżu, zawsze w naszej rodzinie był widoczny. Przy różnych okazjach staramy się uczestniczyć tam, gdzie coś się działo i dzieje wokół naszej świętej Jadzi. Już na początku lat 60-tych podczas służby wojskowej uczestniczyłem w konkursie wiedzy historycznej, gdzie jedno z pytań było o bitwie legnickiej z Tatarami i o księciu Henryku, zwanym Pobożnym. Wiedza, jaką posiadałem na ten temat, pozwoliła mi na wygranie tego konkursu. Na przełomie roku 2002-2003 zorganizowałem konkurs wiedzy o działalności św. Jadwigi Śląskiej – w parafialnej świetlicy „Koliber” przy parafii Podwyższenia Krzyża Św. w Legnicy – dla dzieci i ich rodzin. W konkursie wzięły

¹ Jerzy Bolesta, *Małżeństwa królewskie. Piastowie*, Warszawa 2006 r., s. 162.

² Klęska wojewody krakowskiego Włodzimierza pod Turkiem Wielkim (obecnie pow. Staszów) oraz połączonych sił wojewody krakowskiego Włodzimierza, wojewody sandomierskiego Pakostawa pod Chmielnikiem (obecnie pow. Kielce) – *Szkice legnickie*, nr VI, s. 65.

udział 43 rodziny, wykazując się dobrą znajomością tematu. W swoich zbiorach bibliotecznych posiadamy wiele pozycji o św. Jadwidze, w których jest wymieniany jej syn Henryk oraz jego małżonka Anna. Z ciekawszych pozycji to: *Księga Jadwizańska*, Wrocław 1995 r., *Legenda świętej Jadwigi*, Wrocław 1993 r., *Księżęta Piastowscy Śląska*, Katowice 1974 r., *Bitwa Legnicka. Historia i tradycja*, Wrocław-Warszawa 1994 r., *Kult Św. Jadwigi na Śląsku*, Opole 1995 r., *Poczet książąt Wrocławia*, Wrocław 1999 r., *Sztuka Piastów Śląskich w średniowieczu*, Warszawa-Wrocław 1991 r., *Księżna Anna i Piastowska Fundacja w Krzeszowie*, Legnica 2002 r., *Studia z dziejów Kościoła Katolickiego w Legnicy* (egz. nr 153), Wrocław-Legnica 1997 r., *Szkice Legnickie*, od t. IV (t. VI o bitwie legnickiej), *Matżeństwa królewskie. Piastowie*, Warszawa 2006 r.

1. „Św. Jadwiga błogosławiąca Henryka Pobożnego przed bitwą”. J. Buchbinder, 1891 r. Zniszczony w 1944 r. Fot. R. Reed

Literatura ta pozwala naszej rodzinie na poznanie życia świętej Jadwigi i jej syna Henryka oraz jego małżonki Anny. W literaturze zawarta jest bogata ikonografia, która skłoniła nas do zamówienia w 1996 r. kopii obrazu *Św. Jadwiga błogosławiąca Henryka Pobożnego przed bitwą* pędzla Józefa Buchbindera³. Obraz ten artysta malował w 1891 r. do ołtarza św. Jadwigi w kościele p.w. Wszystkich Świętych w Warszawie. Obraz został zniszczony podczas II Wojny Światowej (1944). Scena na obrazie przedstawia św. Jadwigę błogosławiącą Henryka⁴, obok księżna Anna, modlące się mniszki i giermek księcia. Kopię obrazu na podstawie przedstawionej tu ryciny⁵ namalował w 1996 r. legnicki malarz Robert Mosiołek. Obraz olejny na płótnie jest

w naszym posiadaniu i ma wymiary 101 cm x 71 cm, oprawiony jest w szeroką, drewniana ramę o wymiarach zewnętrznych 117 cm x 87 cm. Obraz o podobnej tematyce *Księżna Jadwiga błogosławi syna Henryka* malował dwukrotnie Aleksander Lesser w 1846 r. i 1862 r. Pierwszy z nich zaginął w 1900 r.⁶, drugi to wersja rysunkowa do drzeworytu. Rycina, na podstawie której R. Mosiołek malował obraz jest czarnobiała, a obraz malował w kolorze. Kolorystyki obrazu malarz szukał w istniejącej ikonografii św. Jadwigi, to jest w kościele p.w. św. Jana Chrzciciela w

³ Józef Buchbinder – polski malarz religijny, ur. 17.12.1838 r. w Mordach, pow. Siedlecki. Izrealita, ochrzczony przez biskupa Szymańskiego. Wychowywał się w klasztorze oo. Kapucynów w Warszawie. Studiował w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie, następnie w Dreźnie, Monachium, Paryżu i Düsseldorfie. W latach 1864-1868 przebywał w Rzymie. Po powrocie do Warszawy malował portrety i sceny biblijne, większość jego twórczości to malarstwo religijne. Zmarł 14.05.1909 r.

⁴ Do postaci Henryka Pobożnego pozował Buchbinderowi uczestnik powstania styczniowego Paweł Ekiert, szwagier artysty.

⁵ Rycina umieszczona w: *Bitwa legnicka, historia i tradycja*, Wrocław-Warszawa 1994 r., s. 295.

⁶ Rycina *Księżęta Piastowscy Śląska*, Katowice 1974 r. s. 93.

Legnicy (obraz i witraż), w Kościele św. Jadwigi w Legnickim Polu oraz w legnickiej Katedrze, gdzie autor obrazu miał ciekawą przygodę. Mianowicie, podczas szkicowania i opisywania znajdującego się tam obrazu został zatrzymany przez straż katedralną i doprowadzony na plebanię. Po wytłumaczeniu dlaczego to robił został zwolniony.

Niniejsze świadectwo przedstawiamy szanownemu Zespołowi Historycznemu dlatego, że uważamy iż Henryk Pobożny i jego małżonka Anna są świętymi, brak ich tylko na ołtarzach. Dziwne, że przez tyle stuleci nie było z polskiej strony tyle determinacji, aby przygotować dokumentację do procesu beatyfikacyjnego i przedstawić ją Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w Stolicy Apostolskiej. My uważamy, że zarówno Henryk Pobożny jak i księżna Anna powinni być wyniesieni na ołtarze.

Obok, zamówiony i namalowany przez Roberta Mosiołka obraz - w lewym dolnym rogu prześwietlony. Na obrazie widoczne są małe różnice w stosunku do pierwotnego obrazu, wprowadzone przez malarza. Te różnice to: korona i buty w nieco innym kształcie oraz zakładka w księdze pisma świętego w innym miejscu.

Pod świadectwem podpisali się:

1. Janina Kwaśniak,
2. Franciszek Kwaśniak